

Трето заседание

Петък, 17 май 1985 г.

(Открито в 16 ч.)

Председател Станко Тодоров: Другарки и другари народни представители! В залата има необходимия брой народни представители. Откривам третото заседание на шестнадесетата сесия на Народното събрание.

Продължаваме нашата работа с *второ разглеждане на проекта за Семейен кодекс*.

Има думата докладчикът народният представител акад. Ярослав Радев — председател на Законодателната комисия.

Ярослав Радев: Другарки и другари народни представители! При разискванията на проекта за Семейен кодекс изказалите се народни представители одобриха принципите и конкретното съдържание на проекта, както и предложенията за усъвършенствуване на проекта, които се съдържат в доклада на Законодателната комисия и на ръководствата на другите постоянни комисии за резултатите от народното обсъждане.

Допълнителни предложения се направиха от народния представител Раденко Григоров.

Законодателната комисия съвместно с ръководствата на другите постоянни комисии на Народното събрание обсъди тези предложения и прави следните предложения:

1. Другарят Раденко Григоров предложи да се обсъди възможността за по-широко отразяване в кодекса на необходимостта от превантивна работа за укрепване на семейството и предотвратяване на разводите.

Тази идея е изразена най-напред във въведението на Семейния кодекс и е особено подчертана в разпоредбите относно целите на закона, принципите на уреждане на семейните отношения, функциите на социалистическото семейство и неговата закрила от държавата и обществото. Освен това в проекта за Семейен кодекс има редица други конкретни разпоредби, които имат превантивно значение за запазване на

брака. Такива са разпоредбите на чл. 5, 108, § 17 от заключителните разпоредби и по-специално на новите ал. 4 и 5 на изменения с този параграф чл. 259 от Гражданския процесуален кодекс и някои други разпоредби от този род.

Не е предмет на Семейния кодекс да урежда материята относно идейновъзпитателната и организационната работа, която обществените организации и съответните държавни органи извършват за подготовката на младите хора за брачен живот, и грижите, които полагат за укрепването и развитието на семейството.

Предложението на др. Григоров да се впише в чл. 10, че сключването на брака става в присъствието на кумове, а не на свидетели, както е предвидено, беше направено още по време на народното обсъждане и разгледано на съвместните заседания на Законодателната комисия и ръководствата на другите постоянни комисии. Съображенията да не се приема това предложение са изложени на стр. 33 от доклада.

Без да се отричат добрите народни традиции при сключването на брака, следва да се има предвид, че кумството е свързано с църковната форма на брака и по Екзархийския устав в миналото е създавало духовно родство. От 1945 г. е въведена гражданската форма за сключване на брак пред държавен орган с участието на свидетели, които удостоверяват извършването на този правен акт. При сключването на брака в повечето случаи свидетели са млади хора, връстници на младоженците, които не са кумове съобразно старата народна традиция. Няма пречка между младото семейство и свидетелите да се установяват отношения на близост, уважение и почит.

3. Относно допуснатото изключение лица, навършили 16 години, да сключват брак с разрешение на председателя на районния съд др. Григоров предлага да се изброят причините, при които се допуска това изключение. Изброяването не е възможно поради голямото разнообразие на такива случаи в живота, например: бременност на встъпващата в брак, тежка и застрашаваща живота на някой от родителите болест, предстоящо отбиване на редовна военна служба от младежа и други.

4. В съпружеската имуществена общност др. Григоров предлага да бъде включено и възнаграждението, което получава изобретателят извън заплатата си, а също и движимите вещи, които служат за лично ползване или за упражняване на професия от единия съпруг.

Генерален принцип на проекта за Семейен кодекс е, че имуществото, придобито от съпрузите по време на брака в резултат на техния съвместен принос, принадлежи общо на

двамата съпрузи независимо от това, на чие име е придобито. Този принос може да се изрази съгласно чл. 19, ал. 2 на проекта не само в средства, но и във вложенето на труд, в грижа за децата и в работа в домакинството.

Предложението, което прави народният представител др. Григоров, се съдържа в проекта за Семейен кодекс, в който е залегнал принципът, че съпружеската общност се отнася и до семейните влогове, т. е. до придобитите средства от заплата или от друг източник, включително и от изобретения.

Обсъдени бяха още веднъж отделните текстове, които се отнасят до имуществените отношения между съпрузите.

В тази връзка се предлагат следните изменения:

1. В имуществената общност да се включат и наградите, които единият от съпрузите е получил по време на брака. За тази цел в чл. 20, ал. 1 да се заличат думите: „и от награди“. Тук обаче следва да се има предвид, че в имуществената общност се включват паричните награди, а не индивидуализираните материални награди, които имат строго личен характер и се дават на единия съпруг изключително заради личните му качества и постижения, за които другият съпруг няма принос. На това основание лично притежание следва да си останат картини, часовници, предмети с надпис за наградения и други подобни.

2. За да се изключи всяко неправилно тълкуване, че в общността се включват паричните средства, придобити от единия съпруг в резултат на творческа дейност, се предлага да се заличи алинея 2 на член 20.

3. Комисиите намират, че не е целесъобразно да се внася промяна в ал. 3 на чл. 20, тъй като това означава да се включват в съпружеската имуществена общност вещите за обикновено лично ползване, като например облекло, спортни принадлежности, инструменти за упражняване на професия (пищеща машина, шевна машина и др.). Когато личните вещи, както и вещите за упражняване на професия са на значителна стойност и другият съпруг е допринесъл за тяхното придобиване, тогава той има право по силата на чл. 29 от проекта за Семейен кодекс да получи съответна част от стойността им.

4. Предлага се също така в чл. 26, ал. 2 да се заличат думите: „по взаимно съгласие, както и по искане на единия съпруг“.

Прекратяването на общността по взаимно съгласие противоречи на принципа на общността. Освен това не е възможно в този текст да се посочат изчерпателно лицата, които са легитимирани, да искат прекратяване на имуществената общност.

В съответствие с изменението на чл. 26, ал. 2 и в чл. 28, ал. 3 следва да се заличат думите „по искане на един от съпрузите“. По този начин двата текста се съгласуват.

Комисните предлагат проектът за Семеен кодекс да се приеме от Народното събрание с предложенията, които се съдържат в доклада на Законодателната комисия и ръководствата на другите постоянни комисии, заедно с допълнително направените предложения.

Председател Станко Тодоров: Вносителят на проекта за Семеен кодекс съгласен ли е с предложенията, които направил комисията сега?

Пенчо Кубадински: Да.

Председател Станко Тодоров: Другари народни представители, пристъпваме към второ гласуване на проекта.

Моля народните представители, които приемат проекта за Семеен кодекс с направените от комисните предложения, да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Семейният кодекс се приема единодушно. (*Ръкопляскания*)

(*Текстът на закона — приложение № 4, III*)

Преминаваме към *второ разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс.*

Има думата докладчикът на Законодателната комисия народният представител Борис Манов.

Борис Манов: Уважаеми другарки и другари народни представители! В Законодателната комисия постъпиха няколко предложения за нови изменения и допълнения на Наказателния кодекс. След като ги обсъди, Законодателната комисия предлага освен предложените изменения и допълнения в текста на законопроекта да бъдат включени и следните:

1. Да се създаде нов § 2 със следното съдържание:

„§ 2. В чл. 108 се създава нова ал. 2:

„(2) Наказанието по предходната алинея се налага и на онзи, който по какъвто и да е начин опетни герба, знамето или химна на Народната република.“

Опетняването на герба, знамето или химна на Народната република е деяние, което разкрива голяма обществена опасност и съдържа редица особености, които не позволяват то да бъде квалифицирано по съществуващите досега текстове

освен ако те се тълкуват разширително. Поради това тази нова алинея следва да бъде включена в текста на Наказателния кодекс.

2. В § 5, новия член 143а, думите „до пет години“ в ал. 1 и „до осем години“ в ал. 2 да се заменят съответно с „до осем години“ и „до десет години“. Това е предложението, което направи другарят Раденко Григоров.

Тези деяния в отделни случаи могат да представляват особено висока степен на обществена опасност и поради това е правилно максималният размер на наказанията да се завиши, като по този начин се даде възможност съдът да я вземе предвид при индивидуализацията на наказанието.

Председател Станко Тодоров: Има думата вносителят на законопроекта главният прокурор на републиката проф. Костадин Лютов.

Костадин Лютов: Другарки и другари народни представители! Аз приемам предложенията на Законодателната комисия. Участвувах в обсъждането им и смятам, че те усъвършенствуват значително внесения от Главната прокуратура проект.

Разискванията, които станаха тук и в Законодателната комисия по законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, потвърдиха важноста на този нормативен документ. Като вносител искам да изразя задоволство, че инициативата на Главната прокуратура беше единодушно подкрепена.

През последните години в империалистическите държави тероризмът се засили и постоянно се разраства. И това явление е закономерно. То произтича от хищническата и експлоататорска същност на капиталистическия строй, обуславя се от дълбоката криза в света на капитала.

Тероризмът обхваща и международните отношения. Нещо повече, някои империалистически държави превърнаха международния тероризъм в елемент на своята външна политика. А в същото време реакционните кръгове тръбят, че източник на тероризма в света са страните на реалния социализъм. На нас се приписват действия, чужди на нашата идеология и на нашия морал. Това служи като повод за разгръщане на пропагандни кампании и диверсии срещу страните от социалистическата общност, в това число и срещу Народна република България. Техен най-характерен белег е антисъветизмът и антикомунизмът.

Макар че случаите на взривявания и на палежи в нашата страна са изолирани и в основната си част имат чисто криминален характер, създамата се в света обстановка ни задължава да предприемем съответни мерки. Още повече, че

не са изключения и опити да се използва територията на нашата страна за подготовка на терористични акции, за пренасяне на наркотици и за подготовка на други незаконни действия.

Същевременно с измененията и допълненията на Наказателния кодекс ние откликваме на предприетите от ООН и от някои демократични международни организации мерки срещу тези грозни явления. По този начин Народна република България като демократична и правова държава ще увеличи своя реален принос в борбата срещу терористичната вълна и контрабандата с наркотици.

Активното участие на нашата страна в разработването и приемането на редица важни международни документи — конвенциите от Хага, Монреал и някои други конвенции, насочени към международното сътрудничество в борбата срещу тероризма, е доказателство за решимостта ѝ да работи и занапред в тази област.

Подкрепата ни на международните инициативи за борба срещу тероризма отговаря на същността и характера на социалистическото общество, на интернационализма на нашата политика. Нашият общественно-икономически и политически строй е напълно чужд на тероризма. Терористичните действия са несъвместими с целите както на вътрешната, така и на външната политика на Народна република България. За тях в нашата страна няма никакви социални условия. И тъкмо за това ние не бива да позволяваме да се оклеветават държавите от реалния социализъм, не бива да позволяваме те да бъдат дестабилизирани с помощта на тероризма.

Като приемаме измененията и допълненията към Наказателния кодекс, ние оставаме верни на природата на нашия хуманен строй, на неговата демократична същност.

По този начин ние ще допринесем за по-нататъшното издигане авторитета на Народна република България като последователен борец против тероризма и наркоманията. *(Ръкопляскания)*

Председател Станко Тодоров: Пристъпваме към второ гласуване на законопроекта.

Моля народните представители, които приемат законопроекта с направените от Законодателната комисия предложения, да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законът за изменение и допълнение на Наказателния кодекс се приема единодушно. *(Ръкопляскания)*

(Текстът на закона — приложение № 5, III)

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Предложение за структурни и персонални промени в Министерския съвет и неговите органи.

Ще ви прочета предложението на председателя на Министерския съвет:

„ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Гриша Филипов — председател на Министерския съвет

Другарю председател,

За усъвършенстване управлението на някои отрасли на народното стопанство предлагам Народното събрание на основание чл. 78, т. 14, и 100 от Конституцията на Народна република България на настоящата сесия да приеме следното

РЕШЕНИЕ

**за структурни и персонални промени
в Министерския съвет и неговите органи**

I

1. Закрива Министерството на енергийно-суровинните ресурси.

2. Създава Министерство на енергетиката, Министерство на снабдяването и Министерство на металургията.

Възлага на Министерския съвет да определи функциите и задачите на новообразуваните министерства.

II

1. Освобождава заместник-председателя на Министерския съвет Тодор Илиев Божинов от длъжността министър на енергийно-суровинните ресурси и го избира за министър на снабдяването.

2. Избира Тончо Иванов Чакъров за министър на металургията.

3. Освобождава Никола Христов Тодориев от длъжността председател на Държавния комитет за наука и технически прогрес и го избира за министър на енергетиката.

Председател на Министерския съвет: Гр. Филипов

Желае ли някой народен представител да вземе отношение по предложението? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Моля народните представители, които приемат предложението проекторешение, да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Преминаваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Предложение за промени в състава на някои постоянни комисии на Народното събрание.

Ще ви прочета предложението:

„ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за промени в състава на Законодателната комисия и на Комисията по външната политика

Другарю председател,

С решение на дванадесетата сесия на Осмо Народно събрание от 3 януари 1984 г. поради извършените структурни и персонални промени в Министерския съвет народният представител Начо Петров Папазов беше освободен от длъжността председател на Държавния комитет за наука и технически прогрес.

На 23 декември 1984 г. за народен представител беше избран Минчо Смилов Йовчев.

Целесъобразно е тези народни представители да бъдат включени в състава на постоянните комисии на Народното събрание — Минчо Йовчев в Законодателната комисия, а Начо Папазов — в Комисията по външната политика. Освен това с оглед обема на работата на Законодателната комисия е необходимо тя да има още един заместник-председател.

Поради това ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз предлагат Народното събрание да приеме следното

РЕШЕНИЕ

за промени в състава на Законодателната комисия и на Комисията по външната политика

Осмо Народно събрание на основание чл. 76, ал. 1 от Конституцията на Народна република България във връз-

ка с чл. 16 от Правилника за работата на Народното събрание

Р Е Ш И:

1. Избира народния представител Данаил Петков Главинов, член на Законодателната комисия, за заместник-председател на Законодателната комисия.

2. Избира народния представител Минчо Смилов Йовчев за член на Законодателната комисия.

3. Избира народния представител Начо Петров Папазов за член на Комисията по външната политика.

Председател на парламентарната група
на Българската комунистическа партия:

П. Кубадински

Председател на парламентарната група
на Българския земеделски народен съюз:

Н. Георгиев

Желае ли някой народен представител да вземе отношение по предложението за промени в комисии? — Няма желаещи.

Пристъпваме към гласуване.

Народните представители, които приемат предложеното проекторешение, моля да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Остана да разгледаме и последната точка от дневния ред:

Предложение за освобождаване от длъжност на съдии от Върховния съд и за избиране председател на Пернишкия окръжен съд.

Ще ви прочета предложението:

„ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от ръководствата на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за освобождаване от длъжност на съдии от Върховния съд и за избиране председател на Пернишкия окръжен съд

Другарю председател,

На основание чл. 78, т. 16, и 128 от Конституцията на Народна република България, във връзка с чл. 61 и 81 от Закона за устройство на съдилищата предлагаме:

Симеон Симеонов Котев да бъде освободен от длъжността член-съдия от Върховния съд и да бъде избран за председател на Пернишкия окръжен съд.

Йордан Стефанов Ангъзов да бъде освободен от длъжността член-съдия от Върховния съд поради придобиване право на пенсия.

Във връзка с горното молим Народното събрание да обсъди и приеме следното

РЕШЕНИЕ

за освобождаване от длъжност на съдии от Върховния съд и за избиране председател на Пернишкия окръжен съд

Осмо Народно събрание на основание чл. 78, т. 16, и 128 от Конституцията на Народна република България във връзка с чл. 61, ал. 1 и 2, и 81, ал. 2 от Закона за устройство на съдилищата

РЕШИ:

1. Освобождава Симеон Симеонов Котев от длъжността член-съдия от Върховния съд и го избира за председател на окръжния съд — гр. Перник.

2. Освобождава Йордан Стефанов Ангъзов от длъжността член-съдия от Върховния съд поради придобиване право на пенсия.

Председател на парламентарната група
на Българската комунистическа партия:

П. Кубадински

Председател на парламентарната група
на Българския земеделски народен съюз:

Н. Георгиев

Желае ли някой от народните представители да вземе отношение по предложението на парламентарните групи? — Няма желаещи.

Поставям на гласуване предложението.

Моля народните представители, които приемат предложението проекторешение, да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Решението се приема единодушно.

Другарки и другари народни представители, с това дневният ред на шестнадесетата сесия на Осмо Народно събрание е изчерпан.

Приключва една сесия на нашия парламент, за която можем да кажем добри думи, защото извърши добри дела.

Чрез своите представители българският народ каза властно „да“ за продължаване действието на Договора за дружба, сътрудничество и взаимна помощ, подписан във Варшава на 14 май 1955 г. Постъпихме така, защото причината, породила необходимостта от военно и политическо обединяване на европейските социалистически страни, не е отпаднала. Това е съществуването на агресивния блок НАТО, милитаристичната политика на Съединените американски щати и на други империалистически държави. Не само акт за самосъхранение е продължаването на договора, но и решаващ фактор да се запази мирът в Европа и в света.

С тревога и грижа за утрешния ден на нашия народ и цялото човечество е проникната декларацията, която приехме в подкрепа на Обръщението на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз, на Президиума на Върховния съвет на СССР и съветското правителство. Заедно със страните от социалистическата общност, с всички миролюбиви сили ще предприемаме активни действия, за да спре плъзгането към бездната на ядрената катастрофа, да се прегради пътят към нова война.

Единодействието между народа и неговия законодателен орган — Народното събрание, намери бележита изява в обсъждането, в обогатяването с предложенията на трудещите се и приемането на Семейния кодекс. Милиони участваха във всенародния разговор, хиляди предложиха как по-добре да се регулират семейните отношения. Оживените разисквания в цялата страна и тук, в парламента, помогнаха да приемем закон, който насърчава укрепването на българското семейство.

Надяваме се, че новият Семейен кодекс ще съдействува българското семейство по-добре да изпълнява своите големи отговорности и да се превръща все повече в средище на духовно общуване между съпрузите и между родителите и децата.

Ще ми се да напомня мисълта на Маркс: „Никой не принуждава към сключване на брак, но всеки трябва да бъде принуден да се подчинява на законите на брака, щом е встъпил в брак“. Нарастват тревогата и грижата на обществото за здравината на семейството, за отговорността на всеки член от семейния колектив. Мисля, че има предпоставки да се борим по-успешно с отклоненията от социалистическия начин на живот и да опазваме семейството. Вековете не са покрили със забвение мисълта на Цицерон, че на света няма нищо по-приятно от домашното огнище.

От стремежа да укрепва общественият ред, да се създават условия животът на българските граждани да е спокоен и сигурен произлизат промените, които направихме в Наказателния кодекс. Нашият обществен строй е жизнен и

крепък и нека никой не си въобразява, че може да го дестабилизира. Извършените промени съответствуват напълно на принципите в съвременното международно право и на политиката на нашата държава.

Сериозна грижа на Народното събрание и на Държавния съвет на Народна република България е да се усъвършенствуват държавният апарат и неговата дейност. Структурните и персоналните промени в Министерския съвет, които направихме, целят да се подобрява оперативното управление и да се повишава неговата ефективност.

Другарки и другари народни представители! Една година ни дели от края на мандата на Осмо Народно събрание и непълна година — от тринадесетия конгрес на Българската комунистическа партия. Партийното и държавното ръководство, възглавявано от другаря Тодор Живков, прави необходимото да се изпълняват решенията на Дванадесетия конгрес и задачите, определени със Закона за социално-икономическото развитие на Народна република България през осмата петилетка.

Закривам сесията на Народното събрание с призив нашият принос в партийната и държавната политика да расте, по-голям да е влогът на народните избраници в достойното посрещане на тринадесетия конгрес на Българската комунистическа партия! (*Ръкопляскания*)

(Закрита в 16 ч. и 35 м.)

Председател: **Ст. Тодоров**